

En moviment | Actualitzat el 25/11/2021 a les 21:00

Un documental recupera la memòria històrica de les dones de la indústria tèxtil Saphil de Ripoll

'Las chicas de la Saphil' és fruit d'un treball de recuperació de la memòria, fet amb un grup de les protagonistes de la història, coordinat pel Museu del Ter | Al llarg de 23 anys més de 900 noies, provinents la majoria de Lleó, Castella i del nord d'Espanya, van venir a treballar a Ripoll, compatibilitzant el treball i la seva formació acadèmica

Dones treballant a la fàbrica de la Saphil de Ripoll, en un fotograma del documental que s'estrena aquest divendres a Ripoll | Museu del Ter

Un documental recupera la memòria històrica de les prop de mil noies que entre 1963 i 1986 van passar per la residència de l'anomenat «Centro experimental de enseñanza media de la empresa Saphil» d'aquesta indústria tèxtil de Ripoll. El documental, titulat *Las chicas de la Saphil*, amb guió de la historiadora Maria Aguilà i realitzat per Xef Vila, s'estrena aquest divendres 26 de novembre a les 8 del vespre al Teatre Comtal de Ripoll.

A la comarca del Ripollès, a mitjans del segle XIX, s'hi van instal·lar una quinzena de colònies. Una d'elles, és la colònia de Santa Maria, coneguda com el Roig. Aquesta colònia l'any 1920 va ser adquirida per la Sociedad Anónima de Peinaje e Hilatura de Lana (Saphil), amb seu a Terrassa. La fàbrica de Ripoll es va dedicar a produir fil de llana i Saphil la va gestionar fins a finals dels anys noranta.

Durant els anys seixanta l'empresa va necessitar nova mà d'obra. Aquest va ser l'origen, l'any 1963, del projecte anomenat «Centro experimental de enseñanza media de la empresa Saphil». El projecte tenia com a objectiu atreure treballadores entre noies de 14 i 15 anys oferint a les noies i les seves famílies compatibilitzar el treball amb la seva formació acadèmica (BUP, COU o cursos de formació professional). La majoria provenien de Lleó, Castella i altres zones del nord d'Espanya. Al llarg dels seus vint-i-tres anys d'existència, fins a l'any 1986, van passar per la residència més de 900 noies.

Un fotograma del documental, en una aula del centre d'ensenyament de la indústria Saphil de Ripoll Foto: Museu del Ter

El documental és el fruit d'un treball de recuperació de la memòria que va començar l'any 2020, però que va quedar interromput per la pandèmia i es va poder reprendre a principis de 2021. Durant aquest temps s'ha realitzat al Museu Etnogràfic de Ripoll amb un grup de les protagonistes de la història el taller de fotografia històrica «Desvetllem la memòria», coordinat pel Museu del Ter. Al llarg de diverses setmanes les protagonistes, moltes de les que no van tornar als seus llocs d'origen i van continuar la seva vida a Ripoll, van aportar imatges i el testimoni de la seva experiència. La documentació i la digitalització d'aquestes fotografies conformen ara un fons documental que custodien els dos museus.

Un treball de la historiadora Maria Aguilà amb la realització de Xef Vila

El treball de recerca i documentació ha estat realitzat per la historiadora Maria Aguilà. Ella és l'autora del guió del documental, que ha estat realitzat per Xef Vila. El pes del relat recau sobre les mateixes protagonistes, que expliquen, en primera persona, com van viure aquesta experiència tan singular amb una forta petjada al Ripollès.

El documental es presentarà a Ripoll en el marc de la 11a Mostra de Cinema Etnogràfic,

organitzada per l'Observatori del Patrimoni Etnològic i Immaterial, de la Direcció General de Cultura Popular i Associacionisme Cultural de la Generalitat, en col·laboració en diverses entitats, entre elles el Museu del Ter. La Mostra té caràcter multiseu i combina filmacions amateurs antigues amb documentals i pel·lícules de ficció actuals, sempre amb el denominador comú de ser, d'una manera o altra, testimonis de formes de vida. Alhora, la mostra també pretén il·lustrar com en les últimes dècades l'audiovisual ha penetrat en l'etnografia i vol posar de relleu com la recerca etnològica s'ha servit de l'audiovisual per documentar i explicar allò que ha investigat.